

MARIBORSKI

Cena 1 Din

VEČERNIK

„JUTRA“

Uredništvo in uprava: Maribor, Gosposka ul. 11 / Telefon uredništva 2440, uprave 2455
 Izhaja razen nedelje in praznikov vsak dan ob 16. uri / Velja mesečno prejemnik
 v upravi ali po pošti 10 Din, dostavljen na dom 12 Din / Oglasi po ceniku / Oglase
 sprejema tudi oglašni oddelek „Jutra“ v Ljubljani / Poštni čekovni račun št. 11.400

Revizionistični alarm iz Prage

PROTI TUJI REVIZIJI POSTAVIMO SVOJO REVIZIJO!

Javno mišljenje male antante je napravilo te dni velik korak naprej. Praški »Národný List«, za njimi pa »Prager Presse« in drugi češko-slovaški dnevniki so na nov način načeli vprašanje revizije mirovnih pogodb. Povedali so popolnoma odkrito, da bi bila napačna taka taktika držav male antante, ki bi se posluževala le defenzivnih metod; treba je preiti v ofenzivo! Ta praški klic je glasno odjeknil tudi po Jugoslaviji in Romuniji in registriral ga je tisk v Ljubljani, Zagrebu, Beogradu, Bukarešti, Jasiju itd. Tako je nenadoma našo občino zaživel misel, ki smo jo mi v našem listu napovedali že davno in ob raznih prilikah: nasproti madžarski, nemški, italijanski in romunski zahtevi po reviziji postavljamo zahtevo po reviziji v našo korist! Zahtevamo, da se popravi v nebo vpijoča krivica, ki se je storila ob koncu svetovne vojne Jugoslaviji, zlasti Slovincem!

Če hočejo Italijani s svojimi zavezniki na vsak način revizijo, potem moramo tudi mi povedati svetu, da z mejami, ki jih imamo sedaj, nismo in nikoli ne bomo mogli biti zadovoljni. In če slone zahteve sedanjih revizionistov le na nekem plesnivem, že davno ne več veljavnem zgodovinskem pravu, na nekem nič vrednih arhivalijah, potem slone naše na živih ljudeh naših nasilno od nas ločenih nacionalnih pokrajinah! Nemci zahtevajo »vrnitev« poljskega Pomorjanskega, takozvanega »koridorja«, ki je po 96% poljsko in je bilo za časa Fridrika Velikega, Marije Terezije in Katarike II. z delitvijo Poljske nasilno pripojeno Nemčiji, dasi ni imelo do njega nobene druge pravice, kakor pravico t a t u, zahtevajo torej »vrnitev« pokrajine, ki so jo nekoč ukradli! Kakšna ogromna razlika se nam zato pokaže, če primerjamo to nemško revizionistično zahtevo z našo po našem Primorju! Primorje je bilo že najmanj od šestega stoletja po Kristu (če ne že davno prej!) slovansko, torej že v času, ko današnjega italijanskega naroda sploh še ni bilo, ampak so bili: stari Rimljani, ki jih ni več. Pa niti ti niso bili na jugovzhodu naši sosedi, ampak Langobardi. To ozemlje ni bilo torej nikdar italijansko, ne zgodovinsko ne etnično in tudi danes ni. Nasprotno, na tem ozemlju živi preko pol milijona Slovencev in Hrvatov, naseljenih kompaktno; le v nekaterih mestih so Italijani v večini, ki so si jo umetno in nasilno pridobili. In to Primorje je prav tako »koridor«, ki nas danes ne naravno reže od našega morja in naših

naravnih pristanišč.

Slovensko ozemlje kraljevine Jugoslavije ne bi nikoli poznalo sedanje krize, če ne bi bilo deblo z okleščeni vejami. Vse naše zlo in velik del zla cele Jugoslavije izvira iz tega žalostnega dejstva! Če bi imeli v mejah Jugoslavije vse slovensko ozemlje, Primorje, Koroško in Porabje, ne bi poznali brezposelnosti ne v vrstah manualnih delavcev ne v vrstah intelligence. Učiteljstva, ki ga imamo danes okoli 600 brez posla, bi bilo za Primorje in Koroško dosti, dosti premalo. Primanjkovalo bi nam juristov, inženjerjev, zdravnikov, profesorjev, uradnikov, trgovsko naobražene intelligence itd. Slovenija bi bila izhodišče na morje za vso srednjo Evropo, zlasti za vse Podonavje. Mi torej nimamo le pravice do Primorja po zakonih svobode narodov, marveč tudi po vseh zakonih gospodarstva. Isto velja za Koroško, ki je zibelka slovenstva. Tudi tam bi imeli veliko torišče za tujski promet, rudarstvo, industrijo, trgovino, denarstvo itd. Če trdijo torej sedaj Madžari, da ne morejo živeti zato, ker je razkosana sedanja Ogrska, ki nikoli ni bila narodnostno madžarska, potem moramo tej njihovi trditvi postaviti nasproti trditev, da Slovenija in z njo cela Jugoslavija ne more naravno prosperirati zato, ker je odrezana od morja, od svojih pristanišč v Trstu, Pulju, Reki in Zadru. Če si hočejo torej z revizijo popraviti krivice, potem naj se popravi najprej največja, tista, ki je bila storjena Slovincem in po nas vsem Jugoslovonom! Novo Podonavje brez te revizije ni mogoče.

Navedli smo tu le nekaj misli, da pokažemo utemeljenost praškega alarma po zahtevi revizije s strani držav male antante, v prvi vrsti Jugoslavije. Upamo pa, da ne bo sedaj ostalo vse le pri časniških pobudah, ampak, da bodo to načelo osvojile tudi naše vlade in prešle tako iz jalove defenzive v krepko, zdravo in junaško ofenzivo. Pričakujemo, da se bo čimprej oglasil iz Beograda klic: Smo za revizijo, a zahtevamo, da se prične najprej tam, kjer je najbolj pravična in zato najbolj nujna, na mejah današnje Italije in Avstrije, zahtevamo vrnitev Primorja, Reke, Zadra, Laštova, Pelagruža, Koroške in Parabja! Čemu bi oklevali, česa bi se bali? Naša resnična pravica lahko vedno prekriči z lažano pravico Italije, Nemčije, Madžarske in Bolgarije. Svet bo prisluhnil in bo vedel: škorpiljon italijanskega revizionizma je pičil sebe samega!

Nemško priznanje oboroževanja

KOMUNIKE O POVEČANEM UVOZU SIROVIN JE INDIREKTNO PRIZNANJE TAJNEGA OBOROŽEVANJA.

BERLIN, 25. avgusta. Včeraj je bil izdan uraden komunike, ki pravi, da je pričel uvoz sirovin v Nemčijo že od začeta tekočega leta naraščati. Tako je narasel v mesecu maju uvoz sirovin za 27 odstotkov napram uvozu sirovin v istem mesecu lani. Službeno poročilo naglašja, da je ta povečani uvoz posledica stremljenja in truda državne vlade, da se poveča produkcija nemške industrije in se tako zmanjša brezposelnost, kar se je v resnici tudi zgodilo in je to razvidno iz uradnih podatkov o brezposelnosti. Tukajšnji diplomatski in politični krogi smatrajo, da je to uradno potrjeno povečanje uvoza sirovin v Nemčijo edgovor na razkritja londonskega lista »Sun-

day Referre«, ki spravlja to povečanje v zvezo s tajnim oboroževanjem Nemčije. Po dokazih londonskega lista je narasel uvoz onih sirovin, ki so potrebne nemški industriji v vojne namene. Nemški uradni komunike namreč tudi ne navaja, kakšne so te sirovine in za kaj so se uporabljale, ko je nasprotno dobro znano, da se izvoz iz Nemčije neprestano znižuje. Z ozirom na to je jasno, da gre uporaba teh sirovin zgolj na račun nemške notranje trgovine, z drugimi besedami povedano: za potrebe nemške državne obrambe, ker nemško notranje tržišče v tako težki gospodarski krizi pač ni v stanju absorbirati tega ogromnega presežka.

Oster konflikt med Ameriko in Japonsko

PREDRZNA JAPONSKA NOTA ZDRUŽENIM DRŽAVAM ZARADI IZGRADNJE VOJNEGA BRODOVA. AMERIKA BO ULTIMAT ODKLONILA. OKOLI PACIFIKA NARAŠČA STRAH PRED VOJNO.

LONDON, 25. avgusta. Tukajšnji politični krogi zasledujejo s stopnjujočim se vznemirjenjem razvoj napetosti med Združenimi državami in Japonsko, o kateri se zdi, da je pravkar dosegla svoj višek. Objavitev japonskega oborožitvenega načrta je izzvala v Ameriki največje presenečenje, na kar je odgovorila Amerika z enakimi protikukrepi. Japonska pa je storila še korak naprej in je zahtevala v ultimativni noti takojšnjo opustitev ameriškega načrta o povečanju pomorske brambe. Japonski poslanik v Washingtonu je že izročil državnemu tajniku zadevno noto. Kakor je znano, vsebuje novi ameriški oborožitveni načrt zgradbo 37 novih križark, kakor tudi večje število manjših pomorskih edinic, za kar je že določenih 700 milijonov dolarjev. Ameriška vlada utemeljuje ta nova dela na pomorski oborožitvi z gospodarsko obnovitvijo države.

Japonska nota opozarja na to, da vidi tokijska vlada v novem ameriškem oboroževanju ogražanje njenih interesov in zahteva takojšnjo ustavitev vseh ameriških oboroževalnih del. Če washingtonska vlada te zahteve ne bi upoštevala, bo Japonska primorana uvesti kazensko carino na ameriško

blago. Mimo tega bo japonska vojna mornarica morala misliti na še izdatnejše povečanje in pomnožitev svojega bojnega brodogra. Končno se pravi v noti, da se manevri japonskega vojnega brodogra v Tihem oceanu nikogar ne tičejo, ker so popolnoma interna zadeva tokijske vlade.

Ostri ton japonske note je izzval v ameriških političnih krogih porazen vtis. Odnosaji napram Japonski so postali skrajno napeti. Seveda v Washingtonu niti najmanj ne mislijo ugoditi japonskim zahtevam. Poučeni krogi trdijo, da bo ameriška vlada japonski ultimatum vlnudno, a odločno zavrnila z odgovorom, da je trdno odločena izvesti svoj pomorski gradbeni načrt.

AMSTERDAM, 25. avgusta. Tisk se bavi izčrpno z novim položajem na Daljnem Vzhodu, ki je nastal zaradi napetosti med Japonsko in Rusijo na eni in med Tokijem in Washingtonom na drugi strani. Opozarja se na to, da bodo v primeru oboroženega konflikta v Tihem oceanu močno trpeti tudi interesi Nizozemske. V zaščito skupnih interesov v kolonijah se je nizozemska vlada pravkar obrnila na London in Washington.

Pariz in London proti italijanskim načrtom

ANGLIJA, FRANCIJA IN MALA ANTANTA NE BODO NIKOLI DOVOLILE ITALIJANSKE SREDNJE EVROPE.

PARIZ, 25. avgusta. Po že nekakem mučnem molku Pariza in Londona glede Mussolinijevih načrtov v srednji Evropi, se sedaj vedno bolj jasno kaže, da sta ta dva odločilna evropska politična centra pustila italijanski akciji proste roke samo zato, da spoznata njene prave namene. Sedaj ve že vsa francoska in angleška javnost, da Francija, Anglija in mala antanta nikoli ne bodo mirno dovolile, da bi Mussolini postavil v sredo Podonavja svojega trojanskega konja ter spremenil s tem Avstrijo v drugo Albanijo. Iz zanesljivega vira se doznava, da je mala antanta sporočila Parizu in Londonu, da energično odklanja Mussolinijevo zamisel Podonavja, v kateri bi bila tretji faktor in objekt poznejših revizionističnih apetitov.

Anglija je spričo tega še odkrito povedala, da je proti snovanju bloka Italije, Avstrije in Madžarske. Pa tudi Francija je že formulirala svoje protipredloge, v katerih zahteva likvidacijo spora med Nemčijo in Avstrijo, podporo Avstriji za ohranitev samostojnosti, opustitev vsake misli na politično varuštvo Nemčije in Italije nad Avstrijo in Madžarsko ter rešitev podonavskega vprašanja s sodelovanjem držav male antante po odboru, v katerem bi bile vse velesile in vse podonavske države. Mala antanta se ne sme izpostaviti nobenemu pritisku. Ker je angleško in francosko javno mnenje vedno bolj nasprotno italijanskim načrtom, se to smatra, da so že sedaj pokopani.

Nemčija onemogoča razorožitev

LONDON, 25. avgusta. Hendersonova kandidatura za narodnega poslanca pri naknadnih volitvah daje »Manchester Guardianu« prilliko, da preizkusi perspektive sporazuma o razorožitvi z ozirom na nove hitlerjevske provokacije. Če se Nemčija ne bo obrnila na boljše, bodo ostale države prisiljene misliti na pozitivne ukrepe. Anglija mora misliti na to, da okrepi avtoriteto Društva narodov.

PRAGA ZANIKA.

PRAGA, 25. avgusta. Na vesti o potovanju zunanjega ministra dr. Beneša izjavljajo tukajšnji krogi, da v tem pogledu še ni bilo nobenega uradnega kontakta med obema vladama.

Mussolini grozi sosedom

PARIZ, 25. avgusta. O priliki velikih vojaških manevrov v gornji Italiji je imel Mussolini v Cuneu z balkona mestne palače govor, v katerem je povlečeval veličino Italije. Ministrski predsednik je poudaril, da se je treba bati Italije ne le v vojni, temveč tudi v miru. Fašistični režim bo utrdil in okreplil Italijo tako, da se bodo druge države kar tresle pred njo. Zaveda pa se, da je treba izvršiti še velike naloge.

NAGRADA ZA IZSLEDITEV MORILCA MINISTRA NEUDORFERJA.

BEOGRAD, 25. avgusta. Notranje ministrstvo je razpisalo za izsleditev morilca bivšega ministra Mirka Neudorferja 10.000 Din nagrade.

Dnevne vesti

Vodja ciganske tolpe izsleden

Orožniška patrulja je izsledila in obstrelila cigana Aleksandra Baranjo, ki je bil strah in trepet Dravske doline in Dravskega polja. Baranja se bori s smrtjo v mariborski bolnišnici.

Včeraj zvečer okrog tričetrt na 6. uro je orožniška patrulja iz Rač izsledila v Braunsvaljskem gozdu vodjo ciganske tolpe Aleksandra Baranjo. Baranja se je postavil orožniški patrulji v bran in streljal kakor besen na njo. Na njegov napad mu je patrulja odgovorila in ga smrtno nevarno obstrelila. Izpolnila se je torej njegova prisega, da ga živega nikdar ne bodo dobili v pest. Nezvestnega so spravili v mariborsko bolnišnico, kjer si je kmalu toliko opomogel, da je celo izdal nekatere svoje tovariše. Stanje pa se mu je poslabšalo in se sedaj bori s smrtjo.

Cigan Aleksander Baranja je bil vodja ciganske tolpe, ki je bila v zadnjem času strah in trepet vse Dravske doline, Dravskega polja in našega Pohorja. Baranja je rodom iz Čirkove na Dravskem polju in je star 24 let. Okrog sebe je zbral večjo tolpo svojih tovarišev in zancev ciganov, ki jih je dobro izvežbal in izuril v kralji in ropih. S svojo tolpo je izvršil v zadnjem času številne večje in manjše vlome, na vesti pa ima tudi nekaj roparskih umorov. Četokrat je prišel z orožniki v konflikt, toda vselej se mu je posrečilo odnesti zdravo kožo. Ta-

ko je imel v mesecu maju letošnjega leta hud boj z orožniki na Podvelki pri Breznem, kjer so njegovi tovariši streljali na orožnike kakor na fronti. Pri tej priliki so ujeli dva njegovih tovarišev. Velik vlom, ki ga je bil izvršen na skrajno predrzen način, je izvršil Baranja s svojo tolpo v trgovini trgovca Čokla v Podvelki pri Breznem. Med njim in trgovcem Čoklom se je vnela huda bitka, toda izurjeni tatovi so odnesli iz trgovine veliko množino manufakturnega in konfekcijskega blaga ter izginili s plenom brez sledu. Kako dobro je bila tolpa organizirana, priča dejstvo, da so bile vse orožniške patrulje v mariborskem in ptujskem okraju stalno in budno na nogah, toda nikjer ga niso mogle ujeti. Baranja se je spretno skrival s svojo tolpo in če se je danes pojavil tu, so ga ljudje videli drugi dan že bogve kje.

Za zadnji napad sta bila organizirana oba orožniška voda, mariborski in ptujski. Zasedovanje je bilo izvršeno po dobro zamišljenem načrtu, ki je imel popoln uspel. Hudo ranjenega Baranjo so prepehali s šentjanškim gasilnim avtomobilom v mariborsko bolnišnico.

Premestitve učiteljev. Na lasne prošnje so premeščeni tile učitelji in učiteljice: Fran in Angela Borko iz Križevc pri Ljutomeru k Sv. Jakobu v Slov. goricah, Matilda Bakovčeva iz Stogovca na Sladki vrh, Vilibald Beloglavec iz Srdice v Gornjo Lendavo, Vilibald Cerner iz Št. Miklavža v Kozje, Marija Ditrh Zmajčeva iz Vidoncev v Bakovce, Jožica Duhova iz Sladkega vrha k Veliki Nedelji, Oton Fettich-Frankheim z Velikega Podloga v Gerlince, Karl Vollmajer od Sv. Lovrenca na Pohorju na Muto, Janez Hribnik od Sv. Andreja v Jarenino, Adela Ingoličeva s Polenšaka v Dornavo, Marija Jazbecova od Sv. Jurja v Prekmurju v Trdkovo, Ludvik Jazbec iz Strojne k Sv. Miklavžu pri Ptuj, Amalija Colautjeva iz Sebeborcev v Dobovo, France Kolar od Sv. Duha na Stari gori v Rečico, Anica Kotnikova od Sv. Marije niže Ptuj v Čadram, Mirko Lučič iz Doline v Doljino Lendavo, Dragotina Langotova iz Dolnjih Slavečev v Veliki Podlog, Ana Markljeva iz Št. Janža na Dravskem polju v Predvor, Jakob Meško iz Cankove v Trdkovo, Anton Pohar iz Marije Reke v Kapelo, Marjan Pavčič iz Zavrča v Rovte, Tončka Santicova iz Dobrovnika v Artiče, Ernest Stanič iz Mežice v Dobro polje, Ivan Stanič iz Vidoncev v Bakovce, Karl Štolh iz Marenberga v Središče, Martin Štefancioza iz Kozjega v Globoko, Vinko Šerona od Št. Jurja v Ljubno, Bogomira Šketljeva od Sv. Duha v Halozah v Dob. Živko Tomšič iz Kramarovec v Srdico in Otilija Zidarjeva od Sv. Antona v Slov. goricah v Mežico.

Tridesetletnica mature. Preteklo sredo so praznovali maturantje mariborske gimnazije svojo 30-letnico. Ob tej priliki so se zbrali v Mariboru in imeli skupen sestanek in kosilo pri »Orlu«. Od maturantov jih je 9 že umrlo, 5 jih živi v tujini, navzoči pa so bili: dr. Ignac Fluder, profesor v Mariboru, Pavel Glančnik, veleposrednik na Pragerskem, Martin Jurhar, župnik v Brežicah, Franc Mravljak, gimnazijski ravnatelj v Celju, Karel Pestevšek, višji policijski svetnik v Ljubljani, narodni poslanec Ivan Prekoršek iz Celja, Friderik Ratej, katehet iz Trbovelj, Miloš Štibler, načelnik oddelka Privilegirane agrarne banke v Begradu, Karel Tribnik, profesor v Mariboru in inž. Viktor Turnšek, profesor v Ljubljani. Njihovega sestanka se je udeležil tudi njihov nekdanji profesor, šolski svetnik g. Franc Jerovšek, ki so ga jubilariti pristočno pozdravili v svoji sredi. Preden so se razšli, so sklenili, da se čez 5 let zopet snidejo.

Turški notranji minister se je danes na potovanju iz Trsta na Dunaj peljal z brzovlakom skozi Maribor.

Bivši minister in hrvatski narodni poslanec Neudorfer ustreljen. Včeraj okrog 3. ure popoldne je ustrelil neznan mladenič na posestvu blizu Zlatarja v Hrvatskem Zagorju narodnega poslanca in bivšega ministra Mirka Neudorferja, ki je bil pri priči mrtev. Neznane, ki je prišel k njemu s prošnjo, naj bi ga sprejel v službo, je nenadoma segel po samokresu in ustrelil 2 krat zaporedoma na Neudorferja ter pobegnil zaenkrat brez sledu. Vest o umoru je globoko pretresla brate Hrvate, med katerimi je bilo njegovo ime zelo čislano.

Proti hiperprodukciji učiteljskega naraščaja. Z ozirom na hiperprodukcijo učiteljskega naraščaja v zadnjih letih je ministrstvo prosvete odredilo, da se za letošnje leto ukine sprejemanje novih gojenk v prve razrede vseh ženskih učiteljskih v državi, odredilo pa je tudi razne omejitve za sprejemanje učencev v moških učiteljskih. Učenci v prvi letnik se bodo sprejemali samo na nekaterih moških učiteljskih, v naši banovini samo na ljubljanskem. Skupno bo v vsej državi letos sprejetih v 1. letnik okrog 700 gojencev.

Razpisane službe. Okrožni urad za zavarovanje delavcev v Skoplju je razpisal mesto šefa ekspoziture v Peči, mesto šefa ekspoziture v Prištini in mesto šefa ekspoziture v Kosovski Mitrovici. Prošnje je treba vložiti do 15. septembra.

Jugoslovanska narodna radikalna stranka odklonjena. Notranji minister je soglasno z ministrskim svetom odklonil ustanovitve Jugoslovanske narodne radikalne stranke, ki jo je nameraval ustanoviti v pokojni minister dr. Slavko Miletič v družbi z državnim tajnikom v pokoj Rankom Trifunovićem in inž. Milošem Bobičem. Odklonitev motivira ministrstvo s tem, ker vsebuje njen naslov vse prvine iz imena nekdanje razpuščene Narodne radikalne stranke, ki je imela plemensko obeležje.

Vnet obiskovalec mestnega parka je daroval Mestnemu olepševalnemu društvu Din 100. Denar leži v naši upravi na razpolago.

Obrtniški vajenski dom v Ljubljani se odpre 8. septembra t. l., zato opozarjamo starše, varuhe itd., da se že sprejemajo prijave vajencev, ki se žele izučiti obrti v Ljubljani. V domu dobivajo vajenci popolno oskrbo in pravilno vzgojo. Pojavnila, pismeno ali ustmeno, daje uprava gornjega doma, Lipičeva ulica št. 2., telefon 35-23.

Zgodovinska proslava v Veržetu, ki bo v nedeljo s praznovanjem jubilejev trške garde, bo tudi manifestacija proti madžarskemu revizionizmu. — Mariborčani, pohitite v nedeljo tudi vi v Veržet!

Trdovratno zapeko, katar debelega črevesa, napetosti, želodčne motnje, zastajanja krvi, nedelavnosti jeter, zlato žilo, bolečine v kolkih, odpravimo z uporabo naravne Franc Jožefove grenčice, če jo izpijemo zjutraj in zvečer malo čašico. Zdravniške strokovne veličine izpričujejo, da učinkuje Franc Jožefova grenčica celo pri zdržljivem črevesu brez bolečin.

Kopalci, bodite oprezn! Na Mariborskem otoku se je pojavil včeraj tat, ki je s ponarejenim ključem odprl neko omarico in odnesel učiteljevi vdovi Ivanki S. 115 Din. Policija je vlomilcu za petami.

Tatvina kolesa. Mizarskemu mojstru Ivanu Lahu v Pragerskem je včeraj popoldne neznan tat odpeljal izpred porodnišnice v Vinarski ulici 1.500 Din vredno kolo. Kolo je znamke »Tribuna Kosmos Steyer«.

Nezgodna nadučiteljja. Domov grede je sinoči zadela 76-letnega v Nekrepovi ulici stanujočega vpokoj. nadučitelja Josipa Simončiča huda nezgoda. Po nesrečnem naključju se je spodtaknil in padel ter si zlomil levo nogo pod kolenom. Poklicani reševalci so ponesrečenca prepehali v mariborsko bolnišnico.

Z roko v cirkularko. V Brezju se je pripetila 34-letnemu žagarju Avgustu Polminu hujša nesreča. Prišel je z levo roko v cirkularko, ki mu je hudo razmesarila dlan. Polmin se zdravi v bolnišnici.

Vremensko poročilo mariborske meteorološke postaje. Davi ob 7. uri je kazal toplomer 11.1 stopinj C; minimalna temperatura je znašala 10.3 stopinj C; barometer je kazal pri 17.6 stopinjah 741.8, reduciran na ničlo 739.6; relativna vlaga 80; vreme je tiho in jasno. Vremenska napoved pravi, da bomo zopet dobili toplejše vreme, ker je zadnje deževje zelo ohladilo ozračje.

Kino Union. Danes zadnji dan fenomenalne operete »Če spregovori srce...« z Gustavom Fröhlichem in Gito Alparjevo v glavni vlogi, popolnoma nova kopija. Film božanskega petja in glasbe ter posebno lepe vsebine. Kot dopolnilo predvajamo pri vseh predstavah film Riharda Tauberja »Schubertove pesmi«. Od jutri, sobote, dalje popularna Straussova opereta »Netopir« z Any Ondro in Ivanom Petrovičem v glavni vlogi.

Grajski kino predvaja sedaj najlepši in najveselejši zvočni film »Zvezde z neba«, sijajno filmsko opereto z Liano Haidovo, Gustavom Fröhlichem in Szökejem Szakallom v glavnih vlogah. S 1. septembrom se odpre nova sezona s filmom »Ljubezen, diktator mode«.

Ptuj

Prijava vojaških obvezancev. Ker pretežna večina vojaških obvezancev, ki stanujejo v Ptuj, ob prihodu za bivanje v Ptuj ni izpolnila svoje dolžnosti, da se prijavi pri mestnem vojaškem uradu, se pozivajo poslednjič vsi vojaški obvezniki, ki se doslej niso prijavili, da brezpogojno to storo do najkasneje 1. septembra t. l. Od prijave so izvzeti rezervni oficirji ter vojaški obvezniki pristojni v mesto Ptuj. Kdor ne bo podal prijave v določenem roku, bo kaznovan.

Svinjska kuga. V Sklekovčevi ulici v Ptuj se je ugotovila svinjska kuga. Da se prepreči širjenje, se ulica stavi pod zapor in je vsako obolenje pri svinjah v Ptuj takoj javiti mestnemu veterinarju. Prepovedan je tudi nakup in prodaja svinj.

Nočno lekarniško službo od 26. t. m. do 2. septembra t. l. ima lekarna »Pri Zamorcu«, mgr. Molitor (naš naročnik).

Velika Sokolska tombola z bogatimi dobitki bo v Ptuj v nedeljo 3. septembra t. l. ob 15. uri na Tyrševem trgu.

Nove cene kruha. Mestno načelstvo je izdalo odlok, po katerem so določene sledeče cene kruha, in sicer: beli kruh Din 4.—, polbeli Din 3.50, črni Din 3.— kg. Cene stopijo 25. t. m. v veljavo. Pri ostalem pecivu ostanejo cene neizpremenjene.

Zvočni kino Ptuj. V soboto 26. t. m. ob 20.30 in v nedeljo 27. t. m. ob 18.30 in 20.30 se predvaja film »Plavolasa Venera« z Marleno Dietrichovo v glavni vlogi. Kot dodatek Foksov tednik, Paramount in ZKD kulturni filmi.

Dajte obrtnikom dela!

Klic društva jugoslovanskih obrtnikov.

Vsak obrtnik čuti težo današnje gospodarske krize, ki je povzročila, da je postal skoraj popoln zastoj v vseh panogah obrti. Tembolj jo čuti, ker mu tudi velika obrt ali industrija odjemlje čimdalje več dela in ga tako spravlja v brezupno stanje. Posebno čevljarji, krojači, kolarji, kovači i. dr. so zapadli počasneju hiranju. Mojstri teh strok so prisiljeni skrbeti za število svojih pomočnikov in vajencev, ker komaj sami životarijo s svojimi družinami. Pa tudi ostale panoge bodo kmalu izgubile na svoji pomembnosti z ozirom na vedno razvijajočo se industrijo.

Odgovorni činitelji si tukaj prizadevajo pomagati obrtništvu z raznimi nasveti, vendar taka pomoč z daleka premalo izda in se bi moralo na kak drug način skušati od pomoči sedanji krizi, ki tare obrtništvu in se bo morala dati kaka nova priložnost do zaslužka in z njo oživetiti veselje do dela in življenja.

Kot nekaka uvodna priložnost do našega zaslužka in ponovnega oživetja obrtniške delavnosti bi bila dana s strani širšega prebivalstva pred krizo ravno neposredni poslovni zvezi, kar se tiče oddaje dela in naročil.

Da bi se moglo vse, tudi najširše plasti našega prebivalstva opozoriti, na kak način bi se dalo pomagati našim obrtnikom v sedanjih težkih časih, morali bi se poslužiti vsega našega časopisja, radia in filma, da bi ti v gotovih dneh opozarjali svoje naročnike, bralce, poslušalce in obiskovalce, da se dā tudi z majhnimi naročili in popravili pomagati vsaj nekoliko obrtnikom z ozirom na njihovo težko gospodarsko stanje. Ker kakor hitro pride obrtnik do svojega še tako malega zaslužka, se tudi njegova kupna moč poveča, kar je v vidno korist trgovstvu in posredno tudi ostalemu zasebnemu in državnemu gospodarstvu.

Tudi oblasti bi morale vplivati, da naj se vpoštevata tak obče koristen način pomoči obrtništvu, kar bi napravilo zelo ugoden vtis na vse ostale državljane, ki bi uvideli resni namen odločujočih činiteljev, resno in hitro reševati slabo gospodarsko stanje obrtniškega stanu in tudi pomagati ostalim.

Poziv bi se moral glasiti na celokupno prebivalstvo v državi posebno na družinske očete in matere, dalje na gospodarje, na delodajalce in delojemalce, da naj po možnosti dajo vse one stvari, ki so nujno potrebne gospodinjstvu in gospodarstvu v popravilo ali v novo delo. Če računamo, da je v Jugoslaviji približno nad 2 milijona družinskih gospodarstev in naj bi vsako dalo vsaj približno za 50 dinarjev za vsakovrstna obrtna popravila, bi se v doglednem času spravilo nad 100 milijonov dinarjev v promet pri obrtnikih, kar bi gotovo mnogo koristilo celotnemu narodnemu gospodarstvu.

Ta način državlanske vzajemnosti bi dokazal čut razumevanja za skupni boj za odpravo gospodarske krize in bi povečal tudi zaupanje v medsebojno podporanje v nadaljnjih težkih časih in dal pečat ljubezni do svoje domovine in do svojih sodržavljancev.

Časniki, radio in film lahko uspešno pomagajo pri tem načinu pomoči, za kar jim bo obrtništvu zelo hvaležno in jih bo tudi podpiralo pri njihovih stanovskih zahtevah in potrebah.

Vsem tistim pa, ki bodo neposredno pomagali s svojimi naročili obrtništvu, naj jim bo na tem mestu zagotovljeno vpoštevande njihovega položaja s tem, da se bodo vsa naročila kar najvestneje izvršila in da se niso zastoj potrudili morda tudi z žrtvami pomagati svojim delaželjnim sodržavljancem.

V vzajemnosti in sodelovanju vseh državljanov vseh stanov leži edino le končna in odločna rešitev točasne gospodarske in socialne krize. Pomagajmo si sami, da nam bo pomagano!

Pri hripi, bronhitisu, vnetju mandljev, pljučnem katarju, zaslužnosti nosu, sapnika, požiralnika in jabolka, obolenjih oči in ušes, skrbimo zato, da čisto očistimo temeljito žolodac in črevo z uporabo naravne Franc Jožefove grenčice.

V kočevski deželici

Nov vzgled nemškega »objektivnega« poročanja o Sloveniji.

»Clara pacta, boni amici!«

Mnogo smo že primerjali razmere, v katerih žive tuje narodne manjšine pri nas, z razmerami, v katerih žive naše narodne manjšine pod tujim gospodstvom, pa smo vselej mogli ugotoviti, da je položaj tujih manjšin v naši državi neizmerno boljši, kot pa je položaj naših manjšin v tujini. In ta ugotovitev velja zlasti še za nemško narodno manjšino pri nas v primeri z našo narodno manjšino pod Nemci, z našimi koroškimi, štajerskimi in gradiščanskimi rojaki. Te dni pa je objavil »Berliner Lokal-Anzeiger«, pač eden najuglednejših rajhovskih listov, dopis iz Kočevja pod gornjim naslovom, ki ga je napisal znani nemški narodnomaniški pobornik Friedrich Hussong in se v njem položaj naših kočevskih Nemcev predstavlja nemški javnosti v tako strahoviti luči, da se morajo bralci vzdignati lasje na glavi ob vseh grozotah, ki baje mi Slovenci obkladamo z njimi uboge nemške Kočevce. Dopisnik berlinskega lista je bil potemtakem v Kočevju, je v Kočevju med kočevskimi Nemci zbral to strašno gradivo, s čimer je odgovornost za resničnost svojih izjav naložil seveda svojim kočevskim obveščevalcem. Zato se mi, ki nam je kar najresnejši namen, da ugotovimo resnico, obračamo k našim kočevskim Nemcem z jasnim vprašanjem: ali je resnica, kar navaja Friedrich Hussong, ko piše tako-le:

»Med 4000 prebivalci mesta Kočevja je danes kakih 1000 slovenskih delavcev, nameščencev in uradnikov. Od vzorno zgrajenega nemškega šolstva ni nič ostalo. Nemška strokovna šola, ki je rabila zlasti pospeševanju lesne industrije in na njej slonečim obrtom, je danes — slovenski dom za slepce. Nemški dijaški dom, ki je imel velika zemljišča in velike gozde, je nasilno in brez odškodnine razločen. Nemške nune v sirotišnici so izgnane in so jih nadomestile slovenske. Nemški učitelji so zrinjeni s svojih mest. Nemški napis ne sme nikjer kazati niti koščka resnice o dejanskem narodnem stanju Kočevske. Nemškim meščanom in kmetom se je na nemških tleh in v nemškem mestu — izpodvezala raba nemškega jezika v občevanju z oblastmi. Nemci se kolikor le mogoče izključujejo iz industrije. Nemško društveno življenje so razbili in ni ostalo drugega kot požarne brambe in te — s slovenskim poveljevanjem. Člane nemškega pevskega društva so obtožili veleizdaje, ker so se peljali so obtožili veleizdaje, ker so se peljali so pevski slavnosti na Koroškem. Nemške starše so oropali njihove najnaravnejše pravice, pravice, da določajo o narodni pripadnosti svojih otrok. Po vsej Jugoslaviji izvajana »analiza imena« je slovenski izum. Nemškim staršem se je

tudi načelno izpodvezala možnost, da bi poslali svoje otroke na kako avstrijsko ali rajhovsko srednjo ali visoko šolo, do čim jih Slovenci pošiljajo na stotine tjakaj. Nič se ni pozabilo, niti to, da se je nemško društvo za varstvo ptic razpuščilo kot nevarno za velesilo Slovenijo.

»Se je Kočevje nemško. Tudi vključ slovenski statistiki. Še sedi na bornih apnenih tleh kočevske deželice, ki ji je samo nemški kmet mogel nadeti kulturo, 20.000 Nemcev, dasi jih je z nasilnim potvarjanjem izvedeno slovensko štetje pripustilo samo 12.576.«

Dopisnik govori nato o kočevskem krošnjarjenju in izseljevanju, ki je tudi škodovalo številnemu stanju kočevskih Nemcev, pa ugotavlja, da se sedaj Kočevci vračajo domov in da je »vključ slovenski statistiki namesto nazadovanja na stopilo pomnoževanje števila Nemcev v Kočevski.« Zaključuje pa tako-le:

»Tudi tu se narodnost vzdržuje s sredstvi, s katerimi je nastala. Kočevsko nemštvo je nastalo tako, da je nemški kmet iz puščave, v kateri Slovan ni mogel obstati, ustvaril to deželo. Nemštvo v Kočevski bo obstajalo po nemškem kmetu, ki ostane zvest svoji grudi. Usoda mesta bodi problematična. Nemška vas pa ostane. Še ponemčuje celo slovenskega delavca, ki prihaja semkaj. Če ostane, postane »Kočevce«, njegovi otroci postanejo Nemci vključ »analizi imena«. Posestno stanje v vasi in mestu se drži. Slovec ni kos zahtevam teh bornih tal po žilavosti in pridnosti. Ta dežela vabi morda njegove ob plači živče ljudi, ne pa njegovega kmeta. Pismena nemščina more v šoli zakrčljaveti, narečje pa se drži tem žilaveje. Nemcu se more odpo vedati poslovni prostor in stanovanje, ker je svoje nemško ime Johann Lorenz napisal na vrata. Okrajno in vzključno sodišče potrjuje odpoved, ker je ime Johann »javno pohujšanje«. V bodoče se po silo napiše namesto Johann Lorenz pač Lorenčič Ivan. Ivan pa vendarle ostane Hans in Lorenčič kočevski Nemec. In njegova himna, ki so mu jo prepovedali, se bo vendarle glasila:

»Osmanenblut, Franzosenblut
Hat unser Land gefärbt;
Den unverdross'nen deutschen Mut,
Den haben wir geerbt.«
(»Kri turška in francoska kri
Sta naša tla rdečili;
Neustrašni nemški smo pogum
Pa mi v nasled dobili.«)

Vprašamo torej naše kočevske Nemce, ali je res vse tako, kakor je to v njihovem imenu napisal Friedrich Hussong. Naj nam odgovore v svoji »Gottscheer Zeitung« da uravnavamo po njihovem odgovoru svoje stališče napram njim.

Iz zgodovine letalstva

Prve zračne ladje in njih izpopolnjevanje.

Brata Montgolfierja lahko z vso pravico imenujemo pradedi današnjega »Zeppelin«a. Že 5. junija 1783. leta sta se s svojim balonom v francoskem mestecu Anonu prva dvignila v višave. Ta njun balon je imel obliko žoge in je bil iz platna, oblepljen pa je bil s papirjem. Omot je bil debel 11 milimetrov. Balon je bil napolnjen s toplim zrakom, ki se je s pomočjo posebne svetilke tudi v višavah sprotil segreval. Malo kasneje sta brata Robert pripravila posebno raztopnino kavečuka, ki je napravila platno neprodilno. Nekako v istem času je fizik Charles izumil vodik, ki ga je dobival iz železa in žveplene kisline. Tako se je dne 7. avgusta 1783. leta vzdignil v zrak drug popolnejši balon, napolnjen z vodikom. Prva za bratoma Montgolfierjema sta odrinila v višave z balonom dne 21. nov. 1783. Pilatres de Rhone in markiz Darlane. Kmalu nato sta se vzdignila tudi fizik Charles in Robert. Njun balon je bil napolnjen s plinom in je imel 380 kubičnih metrov prostornine. Preletela sta z njim 40 kilometrov. Tokrat je bila višina prvič regulirana s pritežkom. Ko sta se drugič dvignila, sta dosegla 2.800 metrov višine.

Dne 17. januarja 1785 je poizkusil Pilatres de Rhone s spremljevalcem Robertom preleteti kanal La Manche a

pri tem poizkusu je oba doletela smrt. Da bi lahko dajal smer svojemu balonu, je Rosie za svoj z vodikom napolnjeni balon privezal še enega, napolnjenega s toplim zrakom. Svetiljka iz tega pa je vžgala vodik, in balon je eksplodiral. Pred njima sta dne 7. januarja 1785. srečno preletela kanal že Blanchard in Američan Giofiri, ki se je zatem dvignil z istim balonom tudi v Berlinu prikratk 1789. leta.

Težava, kako najti način, po katerem bi se dajala balonu smer, je ovirala nadaljnji razvoj balona. Napravili pa so vendar nekaj poletov v znanstvene svrhe. Tako je dosegel Lissac leta 1804. višino 7.000 metrov, Gleiser je v letih 1862. do 1866. dosegel celo 8.500 metrov, a Berson s Syringom je potolkel leta 1901. ta rekord s tem, da je dosegel višino 10.800 metrov.

Uporabljali pa so balon tudi v vojnah. Najprej v ameriški državljanski vojni l. 1862., potem pa v letih 1870 do 1871, ko so oblegali Pariz. Takrat se je vzdignilo v zrak 65 balonov s 102 osebama. Od tega velikega števila balonov jih je prišlo samo pet v sovražnikove roke.

Na svoji zračni ladji je Guilfere uporabil parni stroj, Tisandrie in Renard elektromotorje. Vsi ti poizkusi po so ostali brezuspešni zaradi velike teže teh pogonskih sredstev. Šele ko je Daimler izumil eksplozivne motorje na bencin, je začela napredovati gradnja zračnih ladij. Santosu Dumontu je uspelo zgraditi zračno ladjo, ki se je dala voditi. Bila je 39 metrov dolga in 6 metrov široka. Vsebovala je 390 kubikov plina in je imela

Volitve v delavsko zbornico

Priprave za volitve v popolnem teku. — Nov volilni red. — Rok za vlaganje kandidatnih list poteče 16. septembra.

Volitve v Delavsko zbornico so razpisane. Rok za vlaganje kandidatnih list poteče 16. septembra. Glavni volilni odbor, ki mu kot predstavnik ministrstva za socialno politiko predseduje banski svetnik dr. Karlin, se je že konstituiral in posluje njegova pisarna v prostorih banske uprave. Na zadnji konferenci Delavske zbornice je bil dosežen sporazum o organizaciji krajevnih volišč. Volišča bodo v vsakem kraju, kjer je nameščen zdravnik OUZD, če je v kraju vsaj 150 volilnih upravičencev. Po drugih krajih se bodo volitve vršile pismeno.

Delavska zbornica je izdelala nov volilni red, ki zagotavlja osebno, neposredno in tajno glasovanje. Volilno pravico imajo vsi delavci in nameščenci brez razlike spola, ki so bili do dneva razpisa volitev zavarovani pri ustanovah za zakonsko obvezno zavarovanje delavcev na podlagi stanja prijave na dan volilnega razpisa, ter plačujejo tudi za Delavsko zbornico odredeni prispevek.

Pri volitvah v Delavsko zbornico ne bodo mogli voliti železničarji, ker železničarski humanitarni fond ne plačuje Delavske zbornice odredjenih prispevkov. Tudi ni še točno, če bodo volili delavci in nameščenci drugih državnih podjetij in avtonomnih ustanov. Po izvedbi novih volitev bodo ostale te skupine brez svojega zastopstva v Delavski zbornici.

Po členu 16. novega volilnega reda imajo pravico do kandidiranja samo začasno ali stalno koalirane delavske in nameščenske strokovne organizacije, ki so

do dneva razpisa redno registrirane pri Delavski zbornici. Torej samostojne strokovne organizacije, kakršno imajo na pr. grafični delavci, ne bodo mogle postaviti svojih posebnih kandidatnih list, marveč se bodo morale za kandidaturu pridružiti drugim sorodnim organizacijam. Med kandidati morajo biti delavci raznih strok. Med prvimi morajo biti na listi delavci iz najvažnejših gospodarskih panog. Kandidirajo pa tudi lahko v delavski skupini funkcionarji delavskih strokovnih organizacij.

Nameščenci bodo volili posebej in jim pripada 10 mandatov od skupnih 60.

Volilni imeniki morajo biti razgrnjeni pri vseh volilnih edinicah najmanj 10 dni in morajo o tem obvestiti vse delavstvo krajevni volilni odbori. Reklamacije se lahko izvrše ustno ali pismeno in sklepa o njih glavni volilni odbor v roku 5 dni po sprejemu. Kandidatne liste se morajo vložiti najkasneje 15 dni po dnevu, in sicer do 16. septembra. Nepravilno sestavljene kandidatne liste mora glavni volilni odbor vrniti v popravek predlagateljem. Glasovanje je tajno, osebno ali pismeno.

Volilni rezultat bo ugotovil glavni volilni odbor, ki bo predložil svoje poročilo verifikacijskemu odboru Delavske zbornice. Proti volitvam se lahko pritoži vsaka pri DZ registrirana organizacija v roku 3 dni po zaključku volitev. Oni člani zbornice, ki so nezadovoljni z odločitvijo skupščine DZ, pa imajo pravico pritožbe na ministrstvo socialne politike.

BOJI NA ATLASU.

Uradne vesti in zasebne vesti, prihajajo iz Rabata, poročajo, da se vrše v višjih predelih gorovja Atlasa vroče bitke z vstaji, ki se že več let upirajo francoskim oblastim. Vstajev je več sto in so dobro oboroženi, mimo tega pa se skrivajo na izvrstno izbranih in utrjenih postojankah. Francoske oblasti so sedaj koncentrirale v boju proti njim okrog 20.000 vojakov, večinoma tujske legije. O dosedanjih izgubah na obeh straneh doslej še ni ničesar znanega.

NOVI NEMŠKI STRUPENI PLINI.

Znani londonski »Sundaj Referee« nadaljuje tudi v svoji včerajšnji številki članke, v katerih govori o oboroževanju Nemčije. Včerajšnji članek je posvečen v prvi vrsti pripravam Nemčije za kemično vojno, o kateri pravi: »Neke nemške tovarne kemičnih izdelkov delajo noč in dan neke popolnoma nove vrste strupenih plinov, katerih delovanje je brezpogojno in trenutno smrtonosno. Ti plini so predvsem določeni za na-

pade iz zraka in ne za boje na zemlji. Nemški vojaški krogi smatrajo, da bo mogla Nemčija v bodoči vojni s pomočjo tega novega strašnega bojnega orožja zasesti Belgijo v mnogo krajšem času, kakor pa je to storila leta 1914.«

Pisatelj Marc Elder umrl.

Te dni je umrl v Nantesu znani francoski pisatelj Marc Elder, star komaj 49 let. Prihujljeni in zelo nadarjeni pisatelj je napisal 17 večjih samostojnih del in je dobil leta 1913. Goncourtovo nagrado za svoj roman »Le Peuple sur la mer« (Ljudje z morja). Med njegova najboljša dela spadajo »Dežela Detza«, »Terezija, ali dobra vzgoja« in studija o Mirabeauju. Leta 1924. je postal vitez Častne legije, kmalu nato pa je bil imenovan za upravitelja dvorca v Nantesu, kjer je živel do svoje smrti.

Očetov poklic.

Učiteljica: »No, kaj pa dela tvoj oče mali?«

Novi učenec: »Tisto, kar mi ukaže mama.«

vedana. Razen tega je morala Nemčija svoje zračne ladje odstopiti zaveznikom. Tako je iz »Zeppelin 72« nastal »Dixmuiden«, ki je meseca septembra l. 1923. preletel okoli 8000 km v 118 urah. V Angliji so začeli graditi zračne ladje tipa »Zeppelin« šele 1919. leta, ko so se okoristili z nekim za časa vojne sestreljenim »Zeppelinom«. Američani so dobili na račun reparacij največjo zračno ladjo »Zeppelin T. Z. 126«, ki so jo prekrstili v »Los Angeles«. Z njo je meseca oktobra 1924. leta Eckener preletel 8050 kilometrov dolgo pot iz Nemčije v New York v 81 urah.

»Zeppelin«, s katerim je Eckener napravil leta 1929. polet okoli sveta in prevozil 33.632 kilometrov dolgo pot, je dolg 235 metrov in ima 105.000 kubičnih metrov prostornine. Opremljen je s petimi motorji (vsak po 550 k. s.), ki so vdelani v posebne gondole. Novi »Zeppelin«, ki ga zdaj grade, bo imel 150.000 kubičnih metrov prostornine in osem motorjev (skupno 4800 k. s.). Z njim se bo lahko letelo tudi v najslabšem vremenu z brzino 140 km na uro, tako da bo pot iz Evrope v Ameriko trajala vsega petdeset ur. Kakor vemo, so začeli Angleži po katastrofi zračnega orja »R. 101« graditi novo, še večjo zračno ladjo, kakor je bil ta.

Ni pa dvoma, da se delo tudi tukaj ne bo ustavilo in bo tehnika na vse strani tudi na zračnih ladjah kmalu pokazala svoj veliki napredek, tako da se bodo »Zeppelin«i zdeli našim potomcem tako, kakor se nam zdi Montgolfierjev balon.

Marlj Skafan:

OCEANOPOLIS

Roman o skrivnosti človeške prošlosti

Toda to ima še ni zadostovalo. Treba je bilo pokazati tudi princesi Inteli in doktorju Doljanu, da sta bila izsledena. Zato sta se Tatalis in Nubis vrnila na prejšnje mesto, stopila na ozko peščeno pot, ki je vodila do klopi v utici, in se ji približala. Hodila sta tako, kakor da sta le po naključju zašla ob tem času na ta sicer tako osamel kraj. Delala sta se kakor da ničesar ne veda in ne slutita. Ko sta tako prispela do utice, sta kakor po naključju hotela vstopiti in sta napravila navidezno skrajno presenečene obraze, ko sta opazila na klopi Intelo in Doljana.

»Oprostite!« je vzkliknil Tatalis kakor v zadregi, prijel za roko Nubisa in ga potegnil za seboj nazaj na stezico.

Odšla sta... Dokaz, da obstojajo vezi med Doljanom in Intelo je bil doprinešen. Več nista potrebovala.

Intela in Doljan sta vzstrepetala in že takoj ugenila, da ta prihod Tatalisa in Nubisa ni bil golo naključje.

»Zasledovali so naju,« je dejala Intela. »Minister Tatalis ne prihaja nikdar semkaj, najmanj pa ob času, ko sedi navadno v svojem uradu in izvršuje najvažnejše uradne posle. Nekdo naju je izdal.«

»To je mogla biti samo Moraja,« je rekel Doljan. »Kaj bo sedaj?«

»Če je bila stvar dogovorjena, potem je gotovo, da bo sedaj izvedel za najino ljubezen tudi moj oče,« je dejala Intela.

»In posledice?«

»Te bova šele spoznala. Toda kaj me

briga vse, naj se zgodi karkoli, ljubim te in te bom vedno ljubil! Moj si!«

XXXVI.

Razmerje med Semisi in Tatalisi je bilo na zunanjo vedno prijateljsko in korektno, na znotraj pa neprestano napeto in več ali manj sovražno. Obe rodbini sta bili potomki vladarjev nekdanjega Semisirisa in se zato nista hoteli ukloniti druga drugi. Tatalisi so že dolga tisočletja pričakovali, da bi rodbina Semisov izumrla in se bodo potem oni kot edini pravi nasledniki polastili vladarskega prestola. Zgodilo pa se je, da nista niti Semis Ramis niti Tatalis imela moških naslednikov. Zdravniki Oceanopolisa so preizkusili vso svojo umetnost, da bi premagali to zlo, toda vsi njihovi napori so bili zaman. Tudi znanost potomcev starih Atlantov je včasih trčila na stvari, pred katerimi je omagala. Tu pa je omagala prav tam, kjer bi bila najbolj potrebna.

Dasi torej Tatalis in Semis Ramis nista imela moških potomcev, se podtalni boj med njima ni nehal. Pravna naslednica svojega očeta je bila princesa Intela, po kateri bi postal predsednik vlade in s tem vladar podmorskega ljudstva njen mož. Prav take želje sta pa gojila tudi Tatalis in njegova hčerka Moraja. Tatalis je morda prav zaradi tega odlašal njegovo možnost, da si je bila mnogo starejša od Intele.

Ko je tedaj nenadoma izvedel za Intelino ljubezen do Doljana, mu je bila skrajno dobrodošla. Izrabiti jo je hotel v svoje

namene, zaenkrat vsaj tako, da bi zamešal strene in zadevo kompliciral. Odkritega udarca se pa zaenkrat ni hotel poslužiti, zato mu je služil za prvo pot Morajin predlog, ki mu ga je bila prišepnila potom Nubisa. Čim se je vrnil iz Semisovega parka, je v duši sklenil lotiti se dela takoj in je zato še tistega dne obiskal ostale tri senatorje Belisa, Menezisa in Reizisa ter jih obvestil o zadevi.

Sestanek se je izvršil pri Belisu. Tatalis je svojim tovarišem obrazložil Intelino ljubezen do Doljana in Doljanovo do Intele, jih pa obenem zaprosil, naj o tem še ne govore s predsednikom Semisom Ramisom.

»Prvi korak,« je dejal, »mora biti naš sklep o spremembi Doljanove zunanosti. Če dosežemo to in postane Doljan tak, kakor smo ostali, bo najbrže izgubil čar privlačnosti za naše ženske in morda tudi za princeso Intelo. Vsekakor pa bo nastal s tem zelo komičen položaj, vreden poizkusa.«

»Strinjam se popolnoma s tem predlogom,« je pripomnil Belis. »Bojim pa se, da predsednika ne bomo mogli pridobiti brez navedbe glavnega vzroka, ki nas je privedel do takega predloga.«

»Poizkusiti moramo vsekakor doseči svoj namen na kolikor mogoče nerazburljiv in diskreten način,« je menil Reizis.

»Tudi jaz mislim tako,« je pritrdil še Menezis.

»Zahvaljujem se vam, tovariši, za popolno soglasje z mojim načrtom,« je povzel Tatalis. »Želel bi, da bi se naša akcija pospešila in bi jo spravili že na jutrišnjo sejo vlade. Naročil bom tajniku Nubisu, da mi sestavi do jutri popoldne predlog za sejo. Prepise bom dostavil vam, dočim bomo predsednika obvestili o zadevi šele na seji sami.«

»Strinjamo se,« so pritrdili senatorji. S tem je bila prva zarota proti Doljanu zasnovana in postavljena na trdno realno podlago. Obenem pa je ta sklep pomenil tudi pričetek tistih zgodovinskih dni podmorskega ljudstva, ki so si sledili z bliskovito naglico in se razvijali kakor zgodba v napetem romanu.

Seja, na kateri se je razpravljalo o Tatalisovem predlogu, je bila sprva mirna in soglasna kakor navadno vse seje oceanopolske vlade, ko pa je prišla na vrsto Doljanova zadeva, se je spremenila v napet in dramatičen boj med Tatalisom in predsednikom Semisom Ramisom. Tu se je prvič popolnoma jasno pokazalo, da je Semis Ramis v resnici zaščitnik doktorja Doljana. Z vso svojo odločnostjo je ugovarjal Tatalisovi zahtevi, da bi se izdal uradni nalog za spremembo Doljanove zunanosti.

»Doljana smo sprejeli kot enakopravnega člana v vrste našega naroda,« je dejal modri državnik. »S tem smo se odrekli pravici pollašati se brez tehtnih vzrokov njegovega telesa. Vse njegovo dosedanje bivanje pri nas je pokazalo, da smo storili prav, ko smo poslušali glas svoje pameti. Nobenega razloga, vsaj pametnega ne vidim, ki bi govoril za to, da ustrežemo predlogu senatorja Tatalisa. Senator trdi, da povzroča Doljan zmedo med našim ženskim svetom. Dobro, recimo, da je to tudi res; povejte mi pa, kaj nas to moti? Doslej ne vidimo nobenih kvarnih posledic, malo razgibanosti pa tudi našemu podmorju ne more škodovati. Naše življenje je postalo itak že preveč enolično in mrtvo, zato bi bilo prav dobro, če bi malo oživel. Ne, gospoda, s predlogom senatorja Tatalisa se ne strinjam in se mu ne morem pridružiti.«

(Dalje prihodnjič.)

Sport

Lahkoatletski dvomatch ISSK Maribor : SK Rapid. V tekmovalju za prvenstvo klubov Maribora, se bosta srečala v nedeljo 27. t. m. na Rapidovem igrišču ISSK Maribor in SK Rapid. Istočasno bo tudi dvomatch med SSK Maratonom in SK Železničarjem.

SSK Maraton : Ostmark (Gradec). Med narodna rokometna tekma med SSK Maratonom in graškim TD »Ostmark« se bo odigrala v nedeljo 27. t. m. ob 9. popoldne na starem igrišču SK Železničarja.

Subjuniorji ISSK Maribora in SK Sturm (Gradec), bodo odigrali v nedeljo 27. t. m. ob 16. na igrišču ISSK Maribora prijateljsko tekmo. Ob 17. pa se bosta srečali prvi moštvi SK Sturm in ISSK Maribora.

Mednarodni teniški turnir za prvenstvo Jugoslavije bo od 30. t. m. do 3. septembra na igriščih ATK v Zagrebu.

Kolesarski in motociklistični klub »Perun« priredi jutri v soboto 26. t. m. ob 20. na verandi pivovarne »Union« družabni večer z razdelitvijo nagrad zmagovalcem pri zadnjih dirkah. Vabljeni so vsi prijatelji kluba in sportniki.

Ne 8:4, temveč 8:0, je zmagala SK Mura preteklo nedeljo nad SK Panonijo. V tem smislu bi se morala glasiti tudi naša zadnja notica v torek 22. t. m.

Odhod za delegiranje sodnikov pri MOLNP, službeno. Nedeljske tekme sodijo: ISSK Maribor mladina : SK Rapid

mladina g. Kopic, SK Sturm : ISSK Maribor g. Bizjak in v Murski Soboti SK Rapid : SK Mura g. Nemec (Murska Sobotica).

69-letni slušatelj medicine

Končni izpiti na histološkem inštitutu medicinske fakultete na Dunaju so prinesli letos senzacijo posebne vrste. Pred profesorjem dr. Patzeltom se je pojavil med mnogimi mladimi kandidati tudi 69-letni bivši ravnatelj podjetja »Tanto, d. d.« dr. Siegmund Stransky, ki je kljub svoji visoki starosti našel v sebi še dovolj volje in moči, da se je posvetil medicinski vadi. Prvi histološki izpit, za katerega se je prijavil mimo tolikih mladih tovarišev, je položil s prav dobrim uspehom na veliko začudenje vseh navzočih. Ta interesantni stavec, ki je sedaj postal cand. med., je pred izpitom izjavil, da se je pripravil kar najvestneje in da bo v primeru neuspeha ponovno proučil vse gradivo. Najbolj ga je pa veselilo, da so se jezili prav posebno njegovi vnuki, ki še obiskujejo gimnazijo, nad dedovim uspehom. Očividci trdijo, da je odgovarjal dr. Stransky na vsa vprašanja neverjetno zbrano in naglo. »Stari medicince« je upokojen ravnatelj industrijskega podjetja, mimo tega pa tudi zelo ugleden in priznan pianist, ki je prjredil že celo vrsto lepo uspešnih koncertov na Dunaju. Je tudi predsednik orkestralnega društva na Dunaju. Ker mu je bilo kot upokojencu dolgočasno, je že pred leti studiral in dosegel doktorat iz kemije. Sedaj pa se je vrnil še na medicino...

Sterilizacija v Nemčiji

Nemški državni zakon o zavarovanju pred bolehnim potomstvom, ki vsebuje tudi ureditev sterilizacijskega vprašanja, bo stopil v veljavo šele s 1. januarjem 1. 1934. Pač pa je bila omogočena začasna ureditev sterilizacijskega problema z majhno reformo kazenskega zakona, ki jo je sklenila vlada že v letošnjem maju. Z njo je bil vstavljen v kazenski zakonik poseben paragraf, ki pravi: »Kdor izvrši kako telesno poškodbo s privoljenjem poškodovanega, dela protizakonito le tedaj, če je njegovo dejanje kljub privoljenju v nasprotju z pravostjo.« V »Nemškem zdravniškem listu« se sedaj razpravlja ta nova določba kazenskega zakona in se dostavlja, da bi bilo to poseganje v tuje telo v nasprotju z pravostjo le tedaj, če ne bi odobraval njega ali privoljenja zanj njuni temeljni motivi. S tem bi bili prizadeti predvsem oni primeri, pri katerih se ne da govoriti o medicinski, evgeniški ali socialni indikaciji, tembolj pa, če je iskati prave notranje vzroke za zahtevo po sterilizaciji kje drugod.

»Nemka ne pleše z Židi!«

Kopališka uprava v Norderneyu v severni Nemčiji je dala v vseh restavracijah in ostalih lokalih izobesiti naslednji napis: »Nemka ne pleše z Židi!« Podobne napise so izobesila tudi ravnateljstva skoro vseh ostalih nemških kopališč, nekatera pa so celo prepovedala Židom skupno kopanje z ostalimi gosti v bazenih. V nekaterih mestih bodo vpeilane posebne ure za židovske kopalce.

Kaj je »servomehanizem«?

V tehniškem zavodu v Massachusettsu v Združenih državah je bil izdelan poseben stroj, ki more z nenavadno zmogljivostjo prilagodenja spravljati v pogon tudi še razne druge stroje. Ta novi stroj imenovan »servomehanizem«, nadomešča človeško delo pri najbolj kompliciranih strojih. Mimo tega so mnogi pričani, da je novi stroj prav za prav ključ k avtomatičnemu vodenju letal in ladij. Princip tega izuma je v tem, da »servomehanizem« točno sledi vsaki krivulji na papirnatem traku in takoj natančno vpliva na delovanje drugih strojev.

Smrt skladatelja Hillermacherja.

V Versaillesu pri Parizu je umrl znan francoski skladatelj Paul Hillermacher v 71. letu starosti. V svojem plodonosnem življenju je izdal celo vrsto oper in orkestralnih skladb, ki jih je izdal večinoma skupno s svojim bratom, ki pa je umrl že leta 1909. Brata Hillermacherja sta izdala skupno svoja dela pod šifro: »P. L. Hillermacher«. Leta 1882. sta prejela veliko nagrado mesta Pariza za skladbo »Loreley«. Za kantato »Judita«, ki jo je komponiral Paul Hillermacher sam, je prejel leta 1876. nagrado mesta Rima.

Gasilski muzej v Moskvi.

V Moskvi je bil pred kratkim odprt srednji muzej propagande proti požarom. V tem muzeju se v strokovnih poročilih in z nazornimi slikami ter modeli in pripravami kaže nova gasilska tehnika. ki se deloma praktično uporablja tudi že v sovjetski Rusiji.

Mali oglasi

Razno

TRGOVCI, OBRATNIKI, ki ste svoječasno plačali reklamni plakat Alojzu Divjaku, ki pa ni izšel, pustite svoj naslov v upravi »Večernika«, 3086

Prodaj

PRODAM JEDILNICO iz trdega lesa. Krasno ohranjeno in lepo izdelano, tudi s pisalno mizo in z usnem prevlečeno. Cena nizka. Ponudbe na upravo lista pod šifro »Zelo ugodna prilika«, 5006

HRANILNA KNJIŽICA od Posojilnice Narodni dom na Din 27.000.— na prodaj. Pojasnila in prijaznosti dobite v trgovini avtomobilov, Kardoš, Trg svobode, 3080

HIŠE PRI MARIBORU za 16.000, 22.000, 31.000 in 40.000 Din, gostilno s poselitvijo, proda Posredovalnica Maribor, Frančiškanska ulica št. 21, 3104

Sobo odda

BOLJŠA DRUŽINA sprejme nižješolko(ca) v celo oskrbo. Lepo stanovanje. Pomoč v jezikih. Naslov v upravi lista, 3095

Stanovanje

IŠČEM STANOVANJE obstoječe iz velike spalnice in kuhinje ter pritlikin za takoj ali prihodnje dni. Ne predaleč od središča mesta. Eventualno vzamem tudi dvosobno stanovanje. Ponudbe na upravo »Večernika« pod šifro »Mirno 25«, 5007

Pouk

UČITELJA ali učiteljico za pouk v glasovirju iščem za svojo 13. letno hčerko. Samo dobri učitelji z znanjem slovenskega jezika naj pustijo svoj naslov v upravi »Večernika« pod št. 3085, 3085

Spomnite se CMD

Lepa knjiga - najlepše darilo!

Priporoča se knjigarna

TISKOVNE ZADRUGE. MARIBOR
A l e k s a n d r o v a c e s t a 13

Izdaja konzorcij »Jutra« v Ljubljani:

predstavnik izdajatelja in urednik: RADIVOJ REHAR v Mariboru. Tiska Mariborska tiskarna d. d., predstavnik STANKO DETELA v Mariboru